

heeft Hij de eeuw in hun hart geleid" en iets verder:
„Uit uw hart zijn de uitgangen des levens.”

Uwe

Aja.

(Vragen of mededeelingen voor deze rubriek gelieve men in te zenden aan den redacteur P. Keuning te Nijverdal. Op de enveloppe plaatse men: Voor Aja).

SPORT!

Doe je aan sport? Natuurlijk doe je er aan, nauwelijks behoef je dat meer te vragen. Waarom zou je ook niet?

Hockey je niet, je tennist, tennis je niet, je zwemt, fietst of wandelt. Op de een of andere manier doe je het allemaal. 't Is bijna niet te zeggen, wat het begrip „sport” niet inhoudt.

Behalve die alledaagsche sport bestaat dan nog het roeien, zeilen, de mode en eindelijk het debat. Of dat soms geen sport is? Hoe wilde je ze anders noemen, die heftige besprekingen van pro en contra, waarbij evenveel lenigheid van ledematen en veel meer vaardigheid van hersens en tong geëischt worden dan bij eenig tennisspel. Op lenigheid en vaardigheid komt het toch maar aan, als 't sport betreft, nietwaar?

Vertel eens, kunnen zij zich ook maar één oogenblikke stil houden, wanneer het gaat over een „ja”- of „neen”-kwestie, die luchtige, fleurige figuurtjes in hun kleurige zijden sweaters, de kwastjesmutsen coquet over de haren getrokken?

Het tennissen wil van 't jaar maar half op veel plaatsen. Overal is het de vraag: Heb je ballen? Waar vandaan? Wat een teleurgestelde blikken, wanneer het antwoord is: Nog van verleden jaar, overgenomen, maar ze hebben niet meer.

Ze hebben niet meer! dat is het gewone slot, dat geldt ook van de schoenen.

Roeien en zeilen gaat beter. 't Weer werkt mee, geen regen en wel wind. Heerlijk verbrand kom je thuis, wanneer je tenminste door het roodhuidtijdperk met de vervellingen heen bent en je de koffieboontint gaat naderen. Booten worden tenminste niet gedistribueerd zoals de ballen! (Werden ze het maar!)

Van zwemmen kan het tegenwoordig gelden: Wie wil, die kan. Onze groote steden hebben zelfs kosteloze en héél weinig kostende zweminrichtingen. Doe je het nog niet? Vraag dan of je mag. Iedereen moet het kennen in ons waterrijke Holland. Denk eens aan Peter den Grooten en ook aan mij, toen ik laatst met fiets en al de sloot inreed en er met een gebroken arm en een ongebroken fiets weer uitkwam!

Sommigen vragen nog of sport goed is. Natuurlijk is het dat! Die heerlijke jeugd ons geschonken, waarvoor hebben we die anders, dan om, naast het werk, gebruik te maken van onze jonge sterke kracht en bij

den geest zooveel mogelijk ook ons lichaam te ontwikkelen.

ELSBETH.

DE KEUZE.

De Man van Smarten ging de wereld door
En achter Hem de weeldrige Antichrist.
Zij hebben beiden om mijn ziel getwist,
Eischend, dat zij haar bruidegom verkoor.

„En als ik eeuwig aan U toebehoor?”
Wordt al uw zonde in Mijn bloed uitgewischt.
En ik bied u, mild stralende amethyst,
Aards liefde, en hij hield 't juweel mij voor.

De lucht, bewogen door zijn zoete stem,
Proefde ik als wijn, en dronken was 'k naar hem,
'k Duizelde door den geur van zoele rozen.

Maar Jezus greep mijn hand en schrijnend wreed
Doorstak mijn hart Zijn pijn, en fel en heet
Doorgolfde mij Zijn min... 'k heb Hem gekozen.

WILLEM DE MÉRODE.

VAN BOEKEN.

Hongarije in Oorlogstijd. In en om de Nederlandsche Ambulance te Boedapest (benevens een uitstapje naar Weenen), door H. S. S. Kuyper. Uitgave van E. J. BOSCH Jbzn. te Baarn.

Een dagboek heeft altijd iets zeer persoonlijks. Ook uit een roman leeren we, bij aandachtige lezing, wel den persoon van den auteur meer of minder oppervlakkig kennen, maar in een dagboek, dat, zooals in dit geval, ons eigen-beleefde gebeurtenissen verhaalt, komt de persoon van schrijver of schrijfster toch veel meer op den voorgrond.

Vooraf is dit het geval, als het dagboek geschreven is door een vrouw. Een man is meer terughoudend, geeft zich niet geheel, maar een vrouw, schrijvend een dagboek, geeft ons, behalve het verhaal van meer of minder belangrijke gebeurtenissen, een stuk van haar eigen leven; ze geeft het gaaf en compleet.

En nu is dit wel de grootste verdienste van Mej. Kuyper, dat zij zich in dit boek ook geven wil en zich toch zoo ongedwongen geeft. Nergens mooidoenerij, nergens een poging, om iets te verbergen; klaar en

duidelijk zegt ze in haar boek uit, wie ze is en hoe ze is.

Vandaar, dat „Hongarije in Oorlogstijd” zulk een belangwekkend boek is.

Zeker, 't is ook belangwekkend, om 't geen het verhaalt.

Mej. Kuyper doet ons meelevens met de leden der ambulance, de zieken, de Hongaren, met wie ze in aanraking kwam.

En ze geeft veel meer, dan ze belooft. Zij heeft in Hongarije goed rond gekeken en zoo verhaalt ze niet alleen van het ambulance-leven, maar ook van den strijd van het Calvinisme in Hongarije, van kunst en wetenschap, kostbaarheden en schilderijen, dieren en planten, land en volk.

Tusschen twee haakjes: 't borduurwerk der Hongaarsche boerenvrouwen is in ons land niet zóó onbekend, als Mej. Kuyper schijnt te denken.

Juist, omdat dit boek zoo veel en velerlei geeft, is het rijk. Rijk is het ook, omdat het ons zoo ongezoekt een kijk geeft op het Hongaarsche volkskarakter.

Aardige staaltjes weet Mej. Kuyper te vertellen.

Zoo dit: De zieken zullen onthaald worden. Alle noodige bevelen zijn gegeven. Nu zal 't wel in orde komen. „De feestdag breekt aan en 't is drie uur. Met een groot blad vol „ingrediënten” treed ik de keuken binnen... Alle ramen en deuren staan wagenwijd open. 't Fornuis is uit. Er is geen water opgezet. Drie Hongaarsche vrouwen zijn bezig, op bloote voeten, den steenen keukenvloer te dweilen.

Mijn eerste vraag is, waar de Feldweibel kan zijn? Groot geschreeuw van de Hongaarsche vrouwen. Een soort ruzie onderling.

Ik moet weer vóór alle dingen een tolk gaan zoeken. Vind die ditmaal in de keukenmeid van Frau Director. Ze weet wel, waar de Feldweibel is, en zal gaan vragen, of hij bij mij komt.

Ik wacht in de natte, koude keuken. De drie Hongaarsche vrouwen staken 't dweilen en schreeuwen mij en elkander van allerlei toe.

Ik, onnoozele, wachtte heusch nog... op den Feldweibel.

Maar mijn tolk komt alleen terug. De Feldweibel heeft een vrijen middag, is zich aan 't kleeden en op 't punt van uit te gaan. Ik stuur haar terug met de boodschap, of de Feldweibel, vóór hij uitging, even bij mij zou willen komen.

En ik, onnoozele, wachtte heusch wéér op den Feldweibel... Maar natuurlijk kwam de keukenmeid alleen terug: „Jetzt ist er grade ausgegangen!”

Er bleef mij niets anders over dan mijn biezen en mijn blad te pakken en weer naar boven te gaan.

Toen ik den volgenden morgen den Feldweibel reken-schap vroeg van 't gebeurde, bleef hij even beleefd en onderdanig als altijd. Het was zijn vrije middag, hij kon niet thuis blijven. En 's middags moest altijd de keuken worden schoongemaakt, dan kon 't fornuis nooit branden.

En toen ik den goeden man aan zijn verstand wilde brengen, dat hij mij dat *gisteren* had moeten zeggen, want dat ik dan op andere wijze voor de thee der patiënten gezorgd zou hebben, zei hij alleen, aller-

vriendelijkst: „Ich habè Gnädigstè nicht bëleidigèn wollen.”

Ziet ge, dat is 't. Een Hongaar brengt en laat u graag in de beste stemming. Als gij nu maar gelóóft, dat alles in orde is, of op 't verlangde uur in orde zal komen, dan is zijn taak afgedaan.

„Après lui le déluge.”

(Wordt vervolgd.)

IETS OVER KLEUREN.

II.

Een andere verdeling wordt gevormd door de twee groepen: warme en koude kleuren. Warme kleuren treden als het ware naar voren, dringen op den voorgrond; koude daarentegen wijken terug. Geel is een warme kleur evenals rood; blauw is koud. Ge kunt u hiervan gemakkelijk overtuigen door de volgende eenvoudige proef. Ge teekent een vierkant met een cirkeltje in 't midden. Het vierkant kleurt ge blauw, het cirkeltje geel. Nu maakt het den indruk, alsof er een rond schijfje op het blauwe vierkant gelegd is. Teekent ge nu eenzelfde figuur er naast, maar wordt nu het vierkant geel en het cirkeltje blauw, dan lijkt het, alsof er een rond *gat* in het gele vierkant is: geel treedt naar voren, blauw wijkt terug.

Bij menging van kleuren domineert in den regel de koude kleur. Het warme rood geeft met het koude blauw een beduidende *koude* kleur violet. Het is nu gemakkelijk te begrijpen, dat oranje een zeer warme kleur moet zijn; blauwgroen daarentegen is zeer koud.

Wilt ge nu, om weer een voorbeeld te geven, een kleedje zoo borduren, alsof er ranken met bladeren en bloemen *op liggen*, dan moet ge voor het kleedje zelf een koude kleur kiezen.

Een warme kleur komt nog krachtiger uit, wanneer ze van haar aanvullende kleur vergezeld gaat; oranje met blauw; rood met groen; geel met violet. Het verschil in warmte kan echter ook te groot worden, waardoor de harmonie verbroken wordt. Een kleur, die te veel op den voorgrond dringt, die bijna alle aandacht voor zich alleen vraagt, wordt zoo kernachtig *schreeuwend* genoemd of opzichtig.

Een eigenaardige eigenschap van kleuren is ook, dat ze in ons de meest verschillende gewaarwordingen kunnen opwekken. We spreken van vroolijke, opwekkende, prikkelende, sombere, teedere, malsche kleuren. Onderzoekingen van Bullough hebben zelfs aange-toond, dat we onwilkeurig aan kleuren een zeker gewicht toekennen. Zoo schijnt rood „zwaarder” te zijn dan geel. Een algemeen geldige regel is er echter nog niet voor gevonden.

Dezelfde onderzoeker heeft getracht, vast te stellen, welk *karakter* algemeen aan de kleuren wordt toe-

verwerken. Wat je opleiding betreft: 't is natuurlijk een voorrecht, wanneer je in de gelegenheid bent geweest om veel te leeren. Maar nu moet je niet denken, dat je alleen op *scholen* allerlei ontwikkeling kunt opdoen. Het lezen van goede boeken is een heel best middel. Niet alleen goede verhalen, doch ook levens- en reisbeschrijvingen.

En boeken kunnen ook dorpsmeisjes in den regel wel bekomen, al zijn ze niet in de gelegenheid een leeszaal te bezoeken, zooals je die in de stad wel vindt. Daar staat weer tegenover, dat in de stad veel meer afleiding is; de lange, rustige winteravonden op een dorp zijn zoo heerlijk om te werken en te lezen.

En wat het voorzitterstafeltje betreft, waar je wel eens benijdend aan gedacht heb, laat ons blad dan zoo'n beetje de plaats van dat tafeltje vervullen! Wanneer we kunnen zullen we je, met je vriendinnen, graag helpen. Ik denk, dat ik je nog wel eens weer zal aantreffen in deze rubriek. Tot zoolang dus.
J. M. W.-W.

VAN BOEKEN.

Hongarije in Oorlogstijd. In en om de Nederlandsche Ambulance te Boedapest (benevens een uitstapje naar Weenen), door H. S. S. Kuyper. Uitgave E. J. Bosch Jbnz. te Baarn.

II.

In de ambulance ligt Toma. Toma verlangt erg naar zijn vrouw en..... eindelijk..... Toma's vrouw komt. Hoor nu, hoe Mej. Kuyper daarvan vertelt:

„En zoo is ze bij ons gekomen, o, zoo'n mooi, lief, klein vrouwtje. En ze hilde zoo, toen ze haar man, na een jaar van scheiding vol angst en zorgen, zoo verminkt terug zag..... Arm klein ding, 't was net een kind nog.

Adam was bij 't wederzien, want Adam moest als tolk dienst doen.

„Wat zeggen ze toch wel tegen elkaar, Adam?“, vragen we.

„O“, zegt Adam, „Toma vraagt of ze nog wel net zooveel van hem houden kan als vroeger, nu hij nog maar één been heeft.“

„En wat zegt ze, Adam?“

„Dat ze nog véél meer van hem houdt dan vroeger, toen hij twee beenen had!“

Goed zoo, lief, klein vrouwtje van Toma. Nu begrijp ik, waarom Toma's betraande oogen stralen van geluk, als hij haar kinderhandje in de zijne houdt.“

Wij zeiden, dat Mej. Kuyper ons zoo ongezoekt een kijk geeft op het Hongaarsche volkskarakter.

Maar nu moeten we ook een woord van kritiek doen hooren.

Mej. Kuyper heeft veel verkeer in de woningen, de paleizen van de aristocratische Hongaren, en, als ze ons nu vertelt van de „grooten“, van de autoriteiten, schijnt ze haar kijk op dat Hongaarsche volkskarakter verloren te hebben. Die aristocratische bewoners *leven* niet voor ons. Het komt ons voor, dat Mej. Kuyper zoo nu en dan met haar woorden van lof en goedkeuring wel eens een weinig te royaal is. Wanneer we een literaire studie schreven, zou het van belang zijn, hier op het hoe en waarom te letten. Bij deze eenvoudige be-

spreking van „Hongarije in Oorlogstijd“ kunnen we dat niet doen.

Konden we het wel, dan zou ons blijken, dat Mej. Kuyper zich ook, als zij de voorname en rijke menschen en hun rijke woningen beschrijft, geeft zooals zij is. In dit opzicht toont haar boek de fout van een deugd.

We merkten reeds op, dat dit boek wel 't allermeest belangwekkend is, omdat het geeft een stuk eigen leven van de schrijfster.

Zoo zien we Mej. Kuyper als de vrouw, die zich gaarne buigt tot ongelukkigen en zwakken. Zoo kent zij zich-zelf ook. Reeds in haar inleiding zegt zij: „Het schijnt mijn lot te zijn, met weinig bekende of miskende volkeren in aanraking te komen. Eerst Rusland, toen het „idealistisch“ Amerika, daarna Vlaamsch België, nu weer Hongarije. Het verwondert mij niet. Ik herken de Leiding, die mij in mijn leven zoo dikwijls de schuilplaats en de waarde van miskenden heeft doen ontdekken.“

Wij zien in dit boek evenzoo Mej. Kuyper als Calviniste. Vandaar haar groote belangstelling in de Calvinisten in Hongarije.

Wij zien haar als *Hollandsche* vrouw, die gesteld is op regel en orde; als de kunstkenster, die bij al haar drukke bezigheden nog tijd en lust heeft, zich met de kunstvoortbrengselen van Hongarije te bemoeien; we zien haar als de echte *vrouw*, die het toch wel prettig vindt, eens weer naar de nieuwste modes te kijken.

Wij zien haar bovenal als de vrouw, die leeft, *leeft* uit haar godsdienstig beginsel. En wij zien haar als zoodanig niet, omdat zij op den Zondag een preek voorleest, maar omdat zij, zich bewust van „de Leiding“, in heel haar boek getuigt, hoe ze het Goddelijk licht ziet schijnen over heel het leven en alle levensopenbaringen. Dat getuigen is niet opzettelijk, maar juist omdat het zoo onopzettelijk is, doet het weldadig aan.

Wat óók uit dit boek blijkt? Dat we van Mej. Kuyper nog véél mogen verwachten. Wij zouden willen zeggen: zij leeft litterair nog „onder haar stand“. Nu is het zeker een deugd van een schrijfster, niet meer te willen geven, dan ze kan, maar ook *die* deugd kan tot ondeugd worden. We zijn dankbaar voor wat Mej. Kuyper ons reeds gaf, maar bij al het vleijende, haar naar aanleiding van dit boek gezegd, zal het misschien toch goed zijn, er haar aan te herinneren, dat ons Christen-volk in Nederland nog méér van haar verwacht. Het verwacht van haar een groot, litterair kunstwerk, en dat gaf ze ons tot dusver nog niet. Haar jongste boek staat ons er borg voor, dat die verwachting niet onredelijk is.

Ten slotte: niemand zal zich de lezing van „Hongarije in Oorlogstijd“ beklagen. Dit „rijk“ boek zal, bij aandachtige lezing, ook rijker maken. K.

Mededeelingen van de Redactie.

Bijdragen en boeken ter recensie zende men aan P. Keuning te Nijverdal. Ongevraagde bijdragen worden slechts teruggezonden als de portkosten (in postzegels) vergoed zijn. Alle administratieve mededeelingen, als adresveranderingen, opgave van nieuwe abonnées moeten aan den uitgever gericht worden.